

verhoogd door de daarop gevolgde Openlijke Zitting der Derde Klasse en de indrukwekkende voordragt van den beroemden **HERINGA**.... Maar — welk een naam heb ik daar uitgesproken! Wat droevige gewaarwordingen bij U allen opgewekt! **HERINGA!**... Nog is het ons, als zagen wij hem daar, den met jeugdig vuur bezielde Grijsaard, die door zijne levendige voordragt aller oor aan zijne lippen boeide... Hij is niet meer! Hij is aan deze Instelling, aan het Vaderland, aan de Kerk, aan de geleerde wereld ontrukkt! Gij verwacht niet van mij, dat ik zijne verdiensten ophalen, of hem als Mensch en Geleerde voor u schetsen zal. Anderen hebben dit vóór mij gedaan, beter en waardiger, dan mijne geringe krachten en de enge grenzen dezer toespraak gedoogen. Veel zou ik anders, ook uit eigene ondervinding, kunnen spreken van zijne eenvoudige en toch zoo grondige geleerdheid; veel van zijnen kloeken geest, mij in eene algemeen bekende omstandigheid treffend gebleken, waarvan de geschiedenis der Vaderlandsche Kerk — ik ben er zeker van — te zijner eere zal gewagen. Maar ik moet dit alles thans voorbijgaan, om slechts kortelijk te vermelden, wat het Instituut aan zijne ijverige werkzaamheid te danken heeft. Zijne *Disputatie* ter bestrijding van het gevoelen van den grooten **VALCKENAER**, dat de Nederlandsche Overzetters sommige critische gissingen in hunne vertaling hebben opgenomen, versiert het Vde Deel der Latijnsche Verhandelingen, door de Derde Klasse uitgegeven. Al de plaatsen, door **VALCKENAER** en anderen ter staving van dit gevoelen bijgebracht, worden daarin met de meeste nauwkeurigheid getoetst, en tevens op innerlijke gronden, uit den leeftijd en den geest dier Overzetters ontleend, de onwaarschijnlijkheid dier meening aangetoond. Vroeger had hij aan dezelfde Klasse een Grieksch Handschrift uit de achtste, negende of tiende eeuw, met uncial-letters geschreven, benevens de fragmenten van dertien bladen, die een voornaam deel der vier Evangelien bevatten, met zijne opmerkingen medegedeeld. Ook zijne oordeelkundige bedenkingen op de nieuwe uitgave van **WETSTEINS Pro-**
lego-

legomena in Novum Testamentum, door den Hoogleraar **LOTZE** bezorgd, die later in het Tijdschrift: *Godgeleerde Bijdragen* zijn geplaatst, waren vooraf door hem aan het oordeel dier Klasse onderworpen. Van zijne laatste werkzaamheid in hare jongste Openlijke Zitting heb ik reeds gesproken. Te dier gelegenheid als Redenaar optredende, sprak hij *over de waarheidsliefde bij den beoefenaar der Wetenschappen*; en — wien uwer trof bij het hooren dier rede deze opmerking niet terstond? — onwillekeurig schetste hij daarin zijn eigen beeld. Want waarheidsliefde, ik zeg het zonder schroom, kenmerkte den edelen Man, al wist hij ook ('t geen niet elk te beurt valt) naar de gulden les des Zaligmakers, aan de opregtheid der duiven de voorzigtigheid der slangen te paren. Dit laatste was voor hem te noodzakelijker, omdat, hoe vreemd het schijne, de eigenlijke grondtrek van zijn karakter *geestdrift* was. Men vergunne mij dit woord, dat wel zeldzaam moet gebezigd worden, omdat de zielsgesteldheid, die er door wordt aangeduid, uiterst zeldzaam is, maar daarom niet uit ons spraakgebruik moet worden gebannen. Ja, eene edele geestdrift woonde in de borst van **HERINGA**, die zijne ziel, door eene gedachte, daad of onderneming getroffen, terstond in hellen gloed deed ontvlammen. Ik meen, dat daarin de sleutel wordt gevonden ter verklaring van vele, anders ligt bevreemdende en met elkander *moeijelijk* over één te brengen, bijzonderheden zijns levens. Hij-zelf, *geenszins* vreemdeling in zijn eigen hart en meer dan iemand anders daarvan overtuigd, besepte uit dien hoofde de noodzakelijkheid, om eene wacht voor zijne lippen te zetten. 's Mans deftige en langzame uitspraak, die schijnbaar den *laconicus* verried, was de *moeijelijk* behaalde zelfverwinning van den *enthusiast*. Nog stond hij in volle kracht van ligchaam en geest, schoon in de jaren der grijsheid verkeerende, en bij het genot eener eervolle rust. Onvermoeid werkzaam tot den laatsten avond van zijn leven, begaf hij zich in den nacht vóór den 18den Januarij ter ruste; de morgen van dien dag brak aan, doch voor

HERINGA was reeds de eeuwige morgen aangelicht; en Utrechts Gemeente, die haren geliefden Herder den volgenden dag in het heiligdom des Heeren aan de tafel des Nieuwen Verbonds verwachtte, om haar de gewijde teekenen van brood en wijn uit te reiken, klonk de onverwachte maar in de ooren: *Hij is niet meer — God nam hem weg!*

Langen tijd, zelfs nog tot voor weinige dagen, had ik mij gevleid met de hope, dat ik aan deze Vergadering geen ander verlies harer Leden zou hebben aan te kondigen. Doch zeer onlangs hebben ons de openlijke nieuwsbladen het afsterven bekend gemaakt van den Heer Mr. ANTONI CHRISTIAAN WINAND STARING VAN DEN WILDENBORCH, sedert 1835 Lid der Tweede Klasse. Hij overleed den 18den dezer maand op den huize *Wildenborch* bij *Vorden*, in den ouderdom van drie en zeventig jaren. Zijne verdiensten als Landbouwkundige werden reeds in 1809 door de Eerste Klasse erkend, die hem onder hare Korrespondenten verkoos. De Tweede Klasse, aan welke hij mede als Korrespondent in 1818 was toegevoegd, doch die voor vijf jaren aan zijne uitstekende dichterlijke gave hare lang verdiende hulde bewees door de opdracht van haar lidmaatschap, is aan hem eene naauwkeurige vergelijking verschuldigd van het onder haar berustend Handschrift der *Geestelijke Gezangen* van JACOB VAN MAERLANT met een ander, bekend onder den naam van het *Zutphensch Handschrift*, dat den Heer STARING in eigendom toebehoorde. Zijne Gedichten, nog onlangs in eene nieuwe uitgave in het licht verschenen, hebben hem een onvergankelijken roem verworven. Poëtische aanleg, levendige verbeelding, fijn vernuft, veelzijdige beschaving en grondige geleerdheid verhieven STARING verre boven den drom van Dichters, die aan den voet van den Nederlandschen Zangberg wriemelt. Meester van de taal, verbaast en bekoort hij telkens door juistheid, zinrijkheid, kunst en kracht van uitdrukking, ook waar hij minder door zoetvloeiendheid het oor weet te streelen. Hij was de schepper eener nieuwe dichtsoort,

en

en in zijne humoristische verzen vooral geheel oorspronkelijk. Hij heeft zelfs, — en dit is voorwaar iets vreemds in onzen tijd en bij onze Natie, Mijne Heeren! — hij heeft zelfs, zoo ver ik weet, geene navolgers gehad; misschien wel, omdat men aan de mogelijkheid eener eenigzins welgeslaagde navolging wanhoopte. Zij, die het voorregt hadden hem in zijnen huisselijken kring gade te slaan, weten geen woorden te vinden, om zijn beschaafden en beminnelijken omgang te roemen, zijne trouwe zorg voor zijne blinde Echtgenootte, zijne teedere liefde voor zijne wakkere zonen en bevallige dochters, zijne godvruchtige gelatenheid bij het smartelijk verlies van velen zijner kinderen, in de vaag des levens weggerukt; de liefelijke geur van kunst en smaak, gulle gastvrijheid en fijne beschaving, die hun allerwege tegenwaasemde in dit Oud-hollandsch huisgezin; de uitgebreide weldadigheid van den Landheer, die hem ten zegen voor den omtrek maakte! Het is belangrijk en verkwikkend, Mijne Heeren! een groot man te leeren kennen, die tevens een goed mensch is, en omtrent wien men in twijfel staat, of men den laatsten meer beminnen dan den eersten bewonderen moet!

De Vierde Klasse, gelijk eerst heden ter mijner kennisse werd gebracht, leed een groot en smartelijk verlies in den beroemden Kunstschilder M. J. VAN BREE. Het staat niet aan mij, zijne uitstekende verdiensten te beoordeelen, doch, naar de uitspraak van bevoegde Regters, was hij de man, die de oude Vlaamsche Schilderschool heeft doen herboren worden, en de onschatbare gave bezat, om in de borst zijner leerlingen een edelen zin en vurigen ijver voor de Kunst te ontvonken, die hen op de baan, hun door VAN BREE aangewezen, met rasse schreden deed voortstreven.

Zoo even, op denzelfden oogenblik, waarin ik mijne woning verliet, om mij naar deze Vergaderzaal te begeven, ontving ik, in mijne